

Lauk Viešpaties! Būk drąsus, ir Jis sutvirtins tavo širdį. Lauk, aš sakau, Viešpaties! /Ps 27,14/

2009 m. gegužė Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys **Nr. 3 (91)**
Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn.

Jn 17, 19-22.

Dėl jų aš pašventinu save,
kad ir jie būtų pašventinti tiesa.
Ne tik už juos aš meldžiu,
bet ir už tuos,
kurie per jų žodį mane įtikės:
tegul visi bus viena!
Kaip tu, Tėve, manyje ir aš tavyje,
tegul ir jie bus viena mummyse,
kad pasaulis įtikėtų,
jog tu esi mane siuntęs.

Sekminių žiedai ne ant žalmargės kaklo

Gyvenime kiekvieną žmogų bent kartą aplanko Meilė, Įkvėpimas, Atradimas, Dvasia... O tiksliau, ir Meilė, ir Įkvėpimas, ir Atradimas per Dvasią. Tik dažnai Ją vis kitais vardais vadiname, - dėl nežinojimo, puikybės, kartais - rutinos ir kitokių įmantrybių.

Proto, mokslo ir minties Įmantrybė – bene aršiausia Širdies Balso varžovas – nuolat užveria Tikėjimo vartus, nes gyvybės savosios patirties upei semia iš formulių, logikos, žinių šaltinių. O, ne! Savaiame mokslas bei pažinimas yra šviesa ir gėris, tačiau vos tik pritaikytas niekingam šiandienos progresui – vienintelei lengvai prieinamai „laboratorijai“, virsta arba bevaisiu modernizuotu žinių kratiniu, arba vienadiene motorizuota pergale!

Ką mums davė galimybė smagiai šiaušti, pasikinkius modernų

automobilį ar per trumpą laiką įveikti didžiausius atstumus, apžergus lėktuvą; o ką atnešė trašos, kompiuteriai, mikrobangų krosnelės, faksai, „švari“ degtinė ir t.t. ir pan.? Susvetimėjimą, apsigimimą, nihilizmą, konkurenciją, protekcionizmą, lobizmą, amoralų žurnalizmą ... ir 50 kt. -izmų. Aha, mokslukai, sukrotote? Kodėl 50? Paprasta ir elementaru – lygiai tiek turime dienų nuo šv. Velykų ligi Sekminių – po 1 dieną vienam – izmui ištrinti (matematikai patikslina – 49, nes 50-ąją atsitiko stebuklas; tačiau nebūkime smulkmeniški!)

Visada pavydėjau aniems dvylikai (na, tiksliau, vienuolikai!). Ne tik dėl to, kad turėjo Ypatingą Mokytoją, su kuriuo galėjo kartu keliauti, ragauti, matyti ir girdėti, bet ypač dėl gebėjimo išverti aną pragariškai sunkių dienų pusšimtį!

Tas ilgas karšto švino valandas po to, kai Mokytojas tarytum pakelės plėšikas pakibo ant kryžiaus, o žadėtoji Karalystė taip ir neatėjo...

Ir tada juos netikėtai apkabino Viltis ir Tikėjimas. Tada – prasliskus septynioms savaitėms po Velykų, gimė Bažnyčia ir plačiai pasklido Evangelija. Nes nuo tų pirmųjų Sekminių skaičiuojama nauja – Krikščioniška Era, kai Mokytojo pamokos pagaliau atvėrė Mokinių širdis ir... protą. Nes tik Didžiojo Proto palaimintas jo Žemiškasis Atspindys ir gali duoti vaisių. Nes tik Kristaus Meilės glėbyje Mokslas pražysta spalvingiausių atradimų gėlėmis, prasiveržia giliausių šaltinių versmėmis.

Evaldas Tamariūnas
Klaipėdos universiteto HMF
Teologijos katedros studentas

2009 | 05 | 01 - 2009 | 05 | 03

Vilniaus bažnyčios buvo pasipuošusios tarptautinio Taizé jaunimo susitikimo plakatais, per miestą ir visą Lietuvą nusirito gyvybinga banga. Susitikime dalyvavo arti 10 tūkstančių jaunimo iš įvairių Europos valstybių, jie, drauge su kitais maldininkais, atskirose parapijose tris dienas meldėsi, giedojo, stengėsi naujai atrasti Bažnyčią ir mokėsi bendrauti su Dievu. Piligrimams mielai savo namų duris atvėrė Vilniaus ir jo apylinkių gyventojai. Didžiąją dalį Taizé dalyvių sudarė lietuviai, kurie į susitikimą atvyko iš įvairių miestų ir kaimų. Taip pat nemažai tikinčiųjų atvyko ir iš užsienio valstybių. Daugiausia maldininkų sulaukta iš kaimyninės Lenkijos (apie 1400), Rusijos (900), Baltarusijos (500), Ukrainos (400), Latvijos (200), Estijos (50), kiek mažesnėmis žmonių grupelėmis atvyko svečiai iš Belgijos, Suomijos, Švedijos, Didžiosios Britanijos, Italijos, Portugalijos, Rumunijos, Slovakijos, Slovėnijos, Čekijos ir Izraelio.

Taizé yra krikščionybės liudijimas pasauliui. Ir renginys Vilniuje buvo liudijimas, kad krikščionybė yra gyva, tai buvo krikščionių vienybės išraiška. Taizé bendruomenės įkūrėjo šveicarų reformato, priėmusio vienuolystės įžadus, brolio Roger (Rožé) didžiausias noras buvo suvienyti krikščionis. Po Roger brutalaus nužudymo 2005 metais, bendruomenei vadovauja katalikas brolis Aloyzas (Alois).

Taizé yra ekumeninė bendruomenė. Pamaldos Vilniuje vyko įvairių krikščioniškų konfesijų maldos namuose pagal tą tradiciją, kokioje bažnyčioje jos buvo laikomos. Stačiatikių bažnyčioje mišios vyko pagal stačiatikių tradiciją, katalikų – pagal katalikų, liuteronų – pagal liuteronų. Spausdiname keletą dalyvių išpūdžius.

Gegužės 1 – 3 d.d. Vilniuje vyko Taizé bendruomenės renginys „Pasitikėjimo piligrimystė Vilniuje“.

Giedanti bažnyčia

Gegužės pirmosios dienos Vilniuje „išsprogo pavasariu“ - ne tik vienu ypu sulapojo, sužaliavo, sužydėjo augmenija, bet ir miestas, užuot ilgąjį savaitgalį, kaip įprasta, ištuštėjęs, prisipildė jaunimo klegesio. Gal ir verta dūsaut dėl vis neapsireiškiančio lietaus, bet šiam renginiui, šiai Viešpaties ir tarpusavio bendrystės pagarbinimo šventei – Taizé dienoms Vilniuje, Pasitikėjimo piligrimystei (gegužės

1-3 d.) – skaistus dangus, dosni saulė kartu su gaivinančiu vėjeliu buvo pats tinkamiausias „akompanimentas“.

Jaunuosius piligrimus iš įvairių šalių (daugiausiai - Rytų Europos) globon paėmė bent kelios sostinės parapijos. Nuošalyje neliko ir Vilniaus evangelikai liuteronai – parapijiečiai būrelį piligrimų apnakvydino savo namuose, o bažnyčioje vyko pamaldėlės ir teminiai susitikimai. Beje, penktadienio bei šeštadienio popietėmis rengti ne tik teologinės, dvasinės tematikos pokalbiai bažnyčiose, bet ir pažintinės ekskursijos po Senamiestį, o Teatro, muzikos ir kino muziejaus kiemyje pristatytas lietuvių bei tautinių mažumų folkloras. Svečius iš kitų šalių, ko gero, labiau turėjo dominti pastarosios galimybės, tad visai nekeista, jog į penktadieninį Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčios renginį „Giedanti bažnyčia“ – kuriame pasistengėme pabuvoti ir mes - sugužėjo daugiausiai savi, lietuviai. Tuo įsitikino pats ir „įtikino“ kitus Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis, prieš renginį paprašęs

TAIZÉ BOKŠTAS

pakelti rankas tuos, kurie supranta lietuviškai – tokių buvo išraiškinga dauguma. Šiaip ar taip, užsieniečių irgi būta, tad vyskupas pasisakė abiem kalbomis – lengvai iš gimtosios pereidamas į tarptautinę anglų. Šis renginys išties buvo prasmingas, juk jo tema – „Giedanti bažnyčia“ – esmingai nusako liuteroniškos liturgijos savitumą (ir, pridurtume, grožį - juk kiekvieno parapijiečio širdžiai be galo miela ir įsijungti, ir įsiklausyti į bendrą giesmę). Prieš renginį susirinkusiems buvo išdalintos kelių lapų „brošiūrėlės“ su dešimties giesmių melodijomis bei tekstu, beje, posmai pramaišiu – lietuvių ir anglų kalba.

Vyskupas M. Sabutis priminė, jog dabartiniame ev. liuteronų bažnyčios giesmyne yra daugiau kaip 600 giesmių, šiam susitikimui atrinkta tik maža dalelė iš jų. Anot vyskupo, giesmė - malda, nukreipta į Dievą; jų tekstai paremti Biblija, Dievo žodžiu, taigi jos lygintinos ir su pamokslu. Jauniesiems piligrimams priminti M. Liuterio žodžiai, jog giesmė po Dievo žodžio yra antrasis ginklas prieš velnią. Ypatingą giesmės reikšmę krikščionio gyvenime vyskupas iliustravo pavyzdžiu iš asmeninės dvasininko praktikos: būna, kad ateini lankyti ligonio, jau nebeatpažįstančio savo artimųjų, nieko nebesuvokiančio, bet – šeimos nariams pasakius, kokia buvo mėgstamiausia šio Anapusyben besiruošiančio žmogaus giesmė, ją prie ligonio lovos sugiedojus, iš jo akių ima riedėti ašaros, ir jis su prašviesėjusia sąmone priima Šventą Vakarienę...

Taigi, paėmus į rankas šiuos mini giesmynėlius, vyskupo žodžių lydimi, visi susirinkusieji tarsi perėjo dešimt krikščioniško gyvenimo „stotelių“ – sugiedotos ir Kalėdų stebuklą, Kristaus kančią bei jo džiaugsmingą Prisikėlimą, Šventosios Dvasios atsiuntimą šlovinančios, ir žmogaus pasiklovimą Viešpačiu įvairiais gyvenimo momentais apsakančios giesmės.

Visa žemė turėjo vieną kalbą ir tuos pačius žodžius. Kai žmonės kėlėsi iš rytų, jie rado slėnį Šinaro krašte ir ten įsikūrė. Vieni kitiems sakė: „Eime, pasidirkime plytų ir jas išdekime“. – Vietoj akmens jie naudojo plytas, o vietoj kalkių – bitumą. „Eime, – jie sakė, – pasistatykite miestą ir bokštą su dangų siekiančia viršūne ir pasidarykite sau vardą, kad nebūtume išblaškyti po visą žemės paviršių“.

O VIEŠPATS nužengė pamatyti miesto ir bokšto, kurį mirtingieji buvo pastatę. Ir VIEŠPATS tarė: „Žiūrėk! Jie yra viena tauta ir visi kalba ta pačia kalba. Tai tik jų sumanymų pradžia! Ką tik jie užsimos daryti, nieko nebus jiems negalimo! Eime, nuženkite ir sumaišykite jų kalbą, kad nebesuprastų, ką sako vienas kitam“. Taip tat VIEŠPATS išsklaidė juos iš ten po visą žemės paviršių, ir jie metė statę miestą. Tada jis buvo pavadintas Babeliu, nes VIEŠPATS ten sumaišė visos žemės kalbą ir iš ten išsklaidė juos po visą žemės paviršių. (Pr 11, 1-9).

Senojo Testamento Dievas sumaišė žmonių kalbas, vienakalbius bokšto statytojus išblaškęs po visą pasaulį. (Įkvėptasis šventraščio autorius čia kalba apie Babilonijos šventyklų bokštus – ziguratus, kurių statymas simbolizuoja vis didėjantį žmogaus nedorumą ir pastangas sukurti miestų (žmogaus) kultūrą be Dievo). Tokiu būdu Viešpats perspėjo žmoniją, suskatusią statydintis savųjų niekinių pasiekimų paminklą – obeliską tuštybei ir puikybei.

Naujajame Testamente Dievas per Sūnų užmetė Meilės ir Bendrystės tinklus, kad žmonės į savo valtis iki valios prisitrauktų dvasinių „žuvų“, ramiai išklausę: „Net kalbėdami viena kalba žmonės sugeba nesusišnekėti, tad pabandykite bendrauti skirtingomis

kalbomis, bet pasikliaudami Gera Valia, Teisinga Mintimi, Tikėjimu ir Pasitikėjimu“...

Senojo/Naujojo Testamento Dievo „atskyrimas“ – simbolinis, bet sąmoningas, grindžiantis Dievo požiūrio kitimą, pabrėžiantis Jo veiklos gyvybingumą ir aktualumą; tai „istorinio“ Dievo bruožas, kurio neturi margas panteistinių dievų būrys. Dievas, sukūręs pasaulį, išvedęs izraeliečius iš Egipto, davęs Įstatymą per Mozę, siunčia savo Sūnų į pasaulį, kad Jis „susišnekėtų“ su visomis tautomis jų kalbomis.

***

Pirmąjį gegužės savaitgalį jaunimas, šnekantis įvairiomis kalbomis, bet su Dievo Sūnaus vardu lūpose, būrėsi pabendrauti, pasidalyti pa-

tirtimi ir išpūdziais, vienas kitam iš širdies krikščioniškų Giesmių pagiedoti. O laisvalaikiu tarp maldų ir giesmių vijo žodinės bendrystės gijas, braukdami per gitaros stygas, gurkšnodami arbatą, tiesiog ilsėdamiesi pavėsyje Vilniaus parkuose bei skveruose.

PASITIKĖJIMAS (Dievu ir vienas kitu)– svarbiausias raktas Taizé susitikimų raktinėje; tame ryšulyje rasime ir kitą – vardu **JAU-NYSTĖ** (tiesa, kita, – ne fizinė). Sudėkime šiuos du Raktus kartu, ir bet kuri – pati moderniausia bei sudėtingiausia pasaulio Spyna bus atrakinta!

Paklusę šių raktų sūkiams, Vilniuje tris dienas paklusniai vėrėsi skirtingų krikščioniškų bažnyčių vartai. Jauni piligrimai iš viso pasaulio, anot kardinolo A. J. Bačkio, nėra paprasti turistai, tai - energingi, atsakingi ir dvasingi savųjų valsybių pasiuntiniai, nors kalbantys skirtingai, galvojančys išvien.

O galvoti, mąstyti viena kryptimi, nereikia visiems kartu mintyti tą pačią mintį (tai lyg skirtingo sraunumo ir prigimties upelių santaka į vieną upę, kurioje dėl povandeninių srovių įvairovės verda verpetai, tyko slenkščiai... tačiau kiekviena upė neša savo vandenis Jūros Vartų link, suteikdama palaimingą gaivą ištroškusioms pakrantėms).

Taizé pasitikėjimo piligrimystė, pokario metais užgimusi Prancūzijoje, šveicarų reformatų teologo Roger Schutz - Marsauce iniciatyva, - tai šių dienų dvasinė esperanto, sutiekianti gražią galimybę susikalbėti kroatams, lietuviams, rusams, lenkams, britams ir kitų šalių pasiuntiniams, nes liudija tą patį – bendrystę Jėzuje Kristuje.

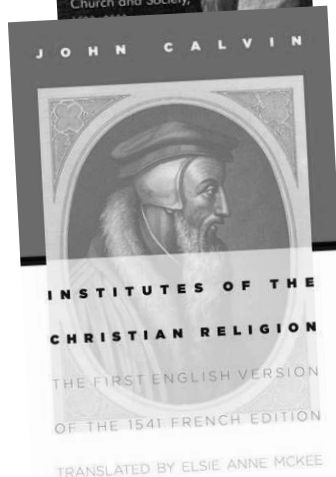
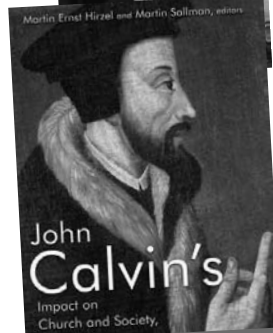
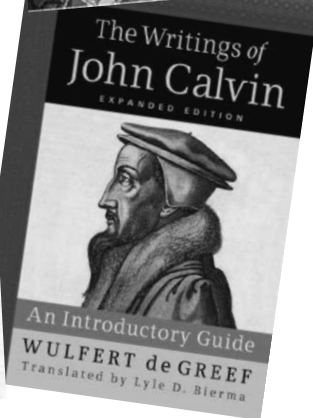
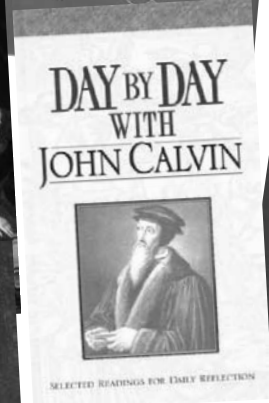
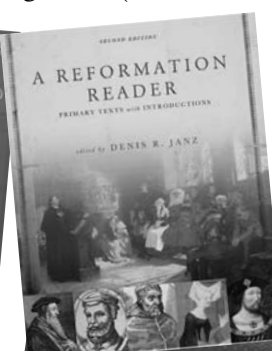
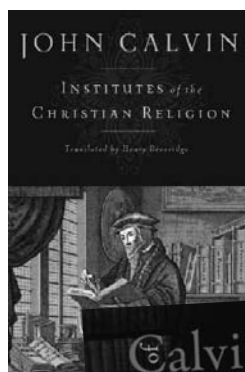
Dievo Žodis, kryžiaus ženklas ir bendravimo plotmė yra vienijančios Taizé ekumeninio judėjimo ir tarnystės prasmės. Tai tarsi iš skirtingų plytų naujai mūrijamas Babelio... ne!- krikščioniškas Taizé bokštas!

Evaldas Tamariūnas
Vilniaus ev. reformatų
parapijos narys

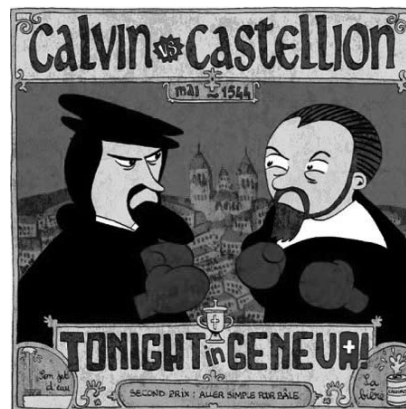

Renginiai JONO KALVINO 500 gimimo metinių jubiliejui

Pasaulinė Reformatų Bažnyčių Sąjunga (WARC) 2009 metus paskelbė Jono Kalvino Jubiliejniais metais. WARC priklausančios Bažnyčios įvairiose šalyse išleido daugybę knygų apie Didįjį Reformatorių, iš naujo leidžiami Jo Raštų tomai, pamokslų rinkiniai, Biblijos komentarai ir svarbiausias Jo veikalas „Institucio christianae religionis“ („Krikščionių tikėjimo pagrindai“).

Iš 2009 metų Kalvino kalendoriaus

Gegužė, dail. Guillaume Long.
Užrašas angliškai: Kalvinas prieš
Kastelionį, 1544 gegužė, šįvakar
Ženevoje

Reformatorius Sebastianas Kastelionis

Sebastian Castellion /1515-1563/ (Kastelionis) – prancūzų humanistas, protestantas. Sužavėtas Jono Kalvino „Institucio...“ (Krikščionių tikėjimo pagrindai) persikėlė į reformatų valdomą Ženevą, tapo Ženevos kolegijos reagentu, išvertė naujai Bibliją į lotynų ir prancūzų kalbas. 1544 metais išplieskė tarp jo ir Jono Kalvino bei Teodoro Bezos ginčai dėl „Giesmių giesmės“ priskyrimo kanoninėms knygoms, taip pat dėl Jėzaus Kristaus nužengimo į pragarą dogmos. Šiais klausimais Ženevoje buvo organizuojami Jono Kalvino ir Sebastiano Kastelionio disputai.

Jam priklauso žodžiai, pasakyti ženeviečiams, paskelbus eretiku ir sudeginus jau Romos inkvizicijos persekiojamą gydytoją, humanistą Servetą, nepripažinusį šv. Trejybės dogmos, jog „sudeginti žmogų

nerieškia mokymą apginti, bet – nužudyti žmogų“.

Kastelionis laikėsi principo, kad smurto prieš kitą asmenį negali pagrįsti nei pažiūrų kraštutinis, nei skirtumų baiminimasis. Nužudyti žmogų tereiškia nužudyti žmogų.

Dėl kilusių nesutarimų su J. Kalvinu, paliko Ženevą ir persikėlė į Bazelį, dėstė universitete graikų

kalbą, parašė manifestą apie tikėjimo pažiūrų toleranciją „Apie eretikus“ (1554). S. Kastelionis nepritarė Jono Kalvino ir Teodoro Bezos nuomonei, kad valstybė turi teisę su ginklu persekioti tuos, kurie neatitinka jų mąstymo, garbingai gynėsi nuo jų išpuolių. Kastelionis tvirtai laikėsi nuomonės, kad eretikų persekiojimas buvo visiškai neteisėtas. Austrų rašytojas, novelistas, biografas Stefanas Cveigas Kastelionio gyvenimo istorijos ir nesutarimų su J. Kalvinu pagrindu parašė knygą „Kastelionis prieš Kalviną, arba sąžinė prieš prievartą“. Sebastianas Kastelionis savo tolerancija, požiūriu į anabaptistus, nors jiems nepritarė, buvo unikalus reiškiny XVI amžiuje.

„V.r.ž.“inf.

EUROPOS IŠGELBĖJIMAS

Neseniai trylika susirinkusių Lietuvos filosofų diskutavo apie musulmonų keliamą pavojų Europai. Buvo pasisakymų, kad Vakarai jau pasmerkti pralaimėti dar net nepradėję rimtai kovoti su islamistais. Kita nuomonė, kad perdėtai pervertinama musulmonų galia ir nuvertinama krikščionybės stiprybė. Internetinėje svetainėje www.bernardinai.lt buvo atspausdintas Dariaus Barono straipsnis Europos gynėjas – Morkus d’Aviano. Siūlome paskaityti sutrumpintą variantą.

Brolis Morkus

XIV a. antroje pusėje turkai Osmanai užėmė Balkanų šalis ir 1453 m. užkariavę Konstantinopolį tapo nuolatine grėsme krikščioniškosios Europos šalims. Turkų XVI a. patirtos nesėkmės, siekiant pajungti Europą pusmėnulio valdžiai, neatšaldė jų įkarščio. Gerai pasirengę jie 1683 m. apgulė Vieną, kurios kritimas būtų atvėręs

musulmonams vartus tolesniam užkariavimų potvyniui. Didysis viziris Kara Mustafa, turėjęs šimtą penkiasdešimt tūkstančių karių, buvo kupinas vilčių, kad su jų pagalba jam pavyks islamizuoti Vidurio Europą. Turkų pergalės šansus didino ir tai, kad Prancūzijos karalius Liudvikas XIV, išduodamas bendraeuropinius reikalus, buvo sudaręs taiką su osmanais. Imperijos sostinę turėjusią vaduoti kariuomenę tesudarė septyniasdešimt tūkstančių austrų, bavarų, saksų, lenkų ir savanorių italų pajėgos, paskubomis atsiliepusios į desperatišką popiežiaus atsišaukimą. Skirtingų krikščionių tautų kariams būdingi nesutarimai ir vadų tarpusavio konkurencija klampino krikščionių sėkmės šansus.

Tačiau šią sumaištį įveikė brolis

Morkus. Disponuodamas solidžiu autoritetu ir katalikų, ir protestantų akyse, jis pademonstravo neįtikėtiną aistrą ir įtikinimo galią. Būtent jo nurodymu jungtinės kariuomenės vadovybė buvo pavesta Lenkijos karaliui Jonui III Sobieskiui. Krikščionių kariuomenė pasiekė Vieną tuo metu, kai miestas buvo prie kapituliacijos ribos. Auštant, 1683 m. rugsėjo 12 d., brolis kapucinas aukojo Mišias ant Kahlenbergo kalvos, kuri dominuoja virš miesto. Po ugningo pamokslo, pasakyto vokiečių, italų ir lotynų kalbų mišiniu, klūpėdamas Morkus iškėlė kryžiu, o tuo metu krikščionių kavalerija viesulu pasileido į turkų gretas, kurias pralaužė galingo tarano jėga. Mūšis buvo karštas, bet trumpas. Jo metu

nukelta į 6 p. ▶

Moters tarnystė bažnyčioje

Moters tarnystė bažnyčioje, o ypač pamokslavimas ir pastorystė, išlieka atviru poleminiu klausimu. Įvairios krikščioniškos konfesijos skirtingai traktuoja šį klausimą. Evangelikai – ne išimtis. Nėra pasiektas konsensusas: vieni mano, jog Biblija moteriai draudžia mokyti bažnyčioje, kiti – jog moteriai, kaip ir vyrai, Dievas suteikia dovanų, įgalinančių pamokslauti bažnyčioje, t.y. būti ganytoja ir Dievo žodžio mokytoja. Šios dvi pozicijos įvardijamos kaip (1) komplimentarinė ir (2) egalitarinė. Norėčiau pabrėžti, jog abu požiūriai grindžiami Šventuoju Raštu, išsamia atskirų Rašto vietų egzegezė ir teologiniais samprotavimais. Taigi teigti, jog Biblija neduoda pagrindo ordinuoti (išsventinti) moterį į pastoracinę tarnystę, ir atvirkišciai, gali tik tas, kuris nėra susipažinęs su teologine polemika šiuo klausimu. Tiek vieną poziciją, tiek kitą giliai grindžia solidūs teologai (pvz., James R. Beck, Craig L. Blomberg redaguota *Two Views on Women in Ministry*). Vienos protestantų Bažnyčios laikosi komplimentarinės pozicijos – neordinuoja moterų, kitos, taip pat pasiremamos Šventuoju Raštu, moteriai suteikia tarnavimo Dievo žodžiu įgaliojimus, t.y. laikosi egalitarinio (lygybės) principo.

Šios pozicijos atstovai pastebi, kad jau Senojo Testamento metu tarp Dievo tautos lyderių pasitaikydavo ir moterų, ne tik vyrų: pavyzdžiui, Debora (Ts 4-5 sk.); pranašais tarnavo ne tik vyrai, bet ir moterys, pavyzdžiui, Hulda (2 Kar 22, 12-20). Jau ST laikais moterys

turėjo teisę skelbti Viešpaties žodžius Dievo tautai. Naujoji Sando ra dar aiškiau įtvirtina šį principą: „Paskutinėmis dienomis, - sako Dievas, – Aš išliesiu savo Dvasios kiekvienam kūnui, ir jūsų sūnūs bei dukterys pranašaus, jūsų jaunuoliai matys regėjimus, o senieji sapnuos sapnus. Ir savo tarnams bei tarnaitėms tomis dienomis Aš išliesiu savo Dvasios, ir jie pranašaus” (Apd 2, 17-18; taip pat JI 2, 28). Dvasia, įgalinanti skelbti Dievo žodį, suteikiama ne tik vyrams, bet ir moterims. Bažnyčioje esama ne tik Viešpaties „tarnų“, bet ir „tarnaičių“. Tai patvirtina Pauliaus minimos Febė, Priscilė ir Junija (Rom 16, 1,3,8).

Asmeniškai aš dar aiškesnį įgaliojimą moterims skelbti Dievo žodį girdžiu paties Jėzaus Kristaus lūpose. Prisiminkime, jog prisikėlęs iš numirusių Jis visų pirma pasirodo moterims. O Marijai Magdalietai įsako: „Eik pas mano brolius ir pasakyk jiems: „Aš žengiu pas savo Tėvą ir jūsų Tėvą, pas savo Dievą ir jūsų Dievą“ (Jn 20, 17). Jei pirmuoju savo prisikėlimo liudytoju Kristus pasirinko moterį, kodėl turėtume manyti, kad vėliau Jis persigalvojo ir šią teisę, t.y. skelbti Evangeliją, atėmė iš moters ir paliko tik vyrai? Naujajame Testamente sutinkame ne vieną moterį tarnaujančią Dievo žodžiu: pranašaujančias Pilypo dukteris (Apd 21, 9), Evodiją ir Sintichę, besidarbavusias drauge su apaštalu Pauliumi Evangelijos labui (Fil 4, 2-3), ir kt.

Be abejonės, Pauliaus laiškuose

<http://www.destinyinternational.org>

yra kelios vietos (1 Kor 14, 34-35; 1 Tim 2, 11-15), ypač pastaroji, kuriomis paprastai remiasi priešingo, t.y. komplimentarinio požiūrio šalininkai. Jų aptarimui reikėtų atskiro straipsnio. Čia paminėsiu tik tai, kad Pauliaus nurodymas tylėti moterims bažnyčioje (1 Kor 14, 34-35) negali būti besąlygiškai ir vienareikšmiškai priimamas, nes šitame pačiame laiške apaštalas duoda nurodymų viešai pranašaujančioms moterims (1 Kor 11, 5). Gilinantis į Pirmą laišką Timotiejui aiškėja, jog patvarkymas moterims „mokyti tyliai“ ir draudimas „mokyti ir vadovauti vyrai“ sąlygotas konkrečios situacijos, susiklosčiusios Efezo bendruomenėje.

Pastorius Giedrius Saulytis
Sutrupinta iš www.btz.lt

◀ atkelta iš 5 p.

žuvo dvidešimt tūkstančių turkų karių, o likę pabėgo, viską pamesdami. Europos islamizacijos planas nunyko kaip dūmas, išsklaidytas tikėjimo įkvėptų karių sukkelto uragano. Šiam žygdarbiui juos įkvėpė paprastas kapucinas.

Vėlesniais metais brolis Morkus dalyvavo karinėse gynybinėse ir vadavimo operacijose. Jis prisidėjo

prie to, kad iš turkų jungo buvo išvaduotas Budapeštas (1686) ir Belgradas (1688). Nuostabu, kad tai darė žmogus, kuris buvo visiškai taikaus charakterio, ilgėjęs vienuolinio gyvenimo ramybės, visiškai nutolęs nuo fanatizmo ir visų politinių intrigų. Jam labiausiai rūpėjo palaikyti vienybę tarp krikščioniškų šalių, rūpintis bedalių

karo belaisvių likimu, palaikyti atleidimo ir gailėstingumo dvasią. Ką tik aprašyti aktyviai veiklai jį skatino tik savo pareigos supratimas krikščioniškajai Europai mirtino pavojaus akivaizdoje.

Perspausdinta
iš www.bernardinai.lt

Katalikė įsimylėjusi Reformaciją ir XVI amžių

Apie Dainoros Pociūtės monografiją „Maištininkų katedros: ankstyvoji reformacija ir lietuvių-italų evangelikų ryšiai“ („Versus aureus“, 2008 m.), nušviečiančią neilgą, bet Lietuvos (LDK) dvasinei raidai labai reikšmingą XVI a. laikotarpį – porą dešimtmečių iki Radvilos Juodojo mirties 1565 metais, ir jos pagrindu Tikėjimo Žodžio Bažnyčios surengtą mokslinę konferenciją jau rašėme š.m., V.r.ž. „Nr.1 (89)“. Šį sykį norime pateikti sutrumpintą interviu su veikalo autore – Vilniaus universiteto docente, humanitarinių mokslų daktare Dainora Pociūte, parengtą „Lietuvos rytui“ liuteronės Astridos Petraitytės

**Esate katalikiškos tradicijos žmogus, tad ar nepatiriate vidi-
nio konflikto, nesijaučiate išduo-
danti saviškius, pasišvėsdama
protestantizmo tyrimams, juk
greta mokslininkės objektyvumo
galima pajusti ir jūsų simpatijas
ne vienam religinės minties refor-
matoriui?**

Taip, esu katalikiškos tradicijos žmogus, visa mano giminė ir šeima kilusi iš Vakarų Žemaitijos, kuri ribojosi su Mažąja Lietuva. Nemanau, kad mano apsisprendimas tyrinėti reformaciją ir protestantizmą išduoda kurią nors kultūrinę tradiciją. Pasirinkau tyrinėti tai, kas man įdomu, kas mane tikrai jaudina.

Turbūt dabar nėra dienos, kad nepagalvočiau apie savo tyrinėtus „personažus“ – Abraomą Kulvietį, Mikalojų Radvilą Juodąjį ar Žygimantą Augustą. Tikrai į juos žiūriu su simpatija. Turiu keletą tokių mylimų asmenybių – visi jie iš XVI amžiaus. XVI amžius ir yra mano meilė, o katalikiškąją tradiciją tik šio amžiaus pabaigoje pradeda atgaivinti jėzuitai. Manau, kad būtent XVI a. yra tas metas, kai

Lietuva atrado krikščionybę – tik tada įvyko tikrasis christianizacijos procesas. Šiame amžiuje Lietuva atrado pagrindinius krikščionybės dalykus, pirmiausia – Bibliją.

Tad patį protestantizmo procesą Lietuvoje vertinate teigiamai?

Taip, vertinu labai teigiamai. Bet tai nėra mano atradimas. Istoriografijoje jau įvardinta, kad protestantizmas stipriai modernizavo Lietuvą. To įrodinėti kaip ir neberekėjo, tik buvo svarbu parodyti gyvą procesą. XVI a. protestantai Lietuvą supažindino su krikščioniškomis tiesomis.

Man jie visi patinka – ir liuteronai, ir kalvinistai, net antitrinitoriai, neigę Trejybės dogmą, taip pat ir katalikai. Man jie patinka todėl, kad karštai, iki ašarų (iš tiesų rašoma, kad sinode vienas ar kitas apsisverkė) ieškojo tiesos. Istorikui svarbiausia nebūti angažuotam kurios nors konfesijos atžvilgiu – tuo labiau būtų keista reikšti savo angažuotumą kalbant apie XVI amžių, istorinės tiesos tikrai negalėtum atskleisti. O simpatijos yra natūralus dalykas.

„Maištininkų katedrose“, atrodo, nekart oponuojate kai kurioms nusistovėjusioms nuostatoms, garbingiems mūsų autoritetams, tarkim, Ingei Lukšaitei?

Ingė Lukšaitė, nors ji man nedėstė, laikau savo mokytoja. Prieš dešimtmetį jos parašytas veikalas „Reformacija Lietuvos Didžiojoje kunigaikštystėje ir Mažojoje Lietuvoje“ man buvo labai brangus, džiaugiausi jo pasirodymu, daug kart esu jį skaičiusi, nagrinėjusi. Prof. E. Ulčėnaitė man sakė, kad niekas nesitikėjo, jog po dešimties metų atsiras dar vienas ir visiškai

skirtingas veikalas.

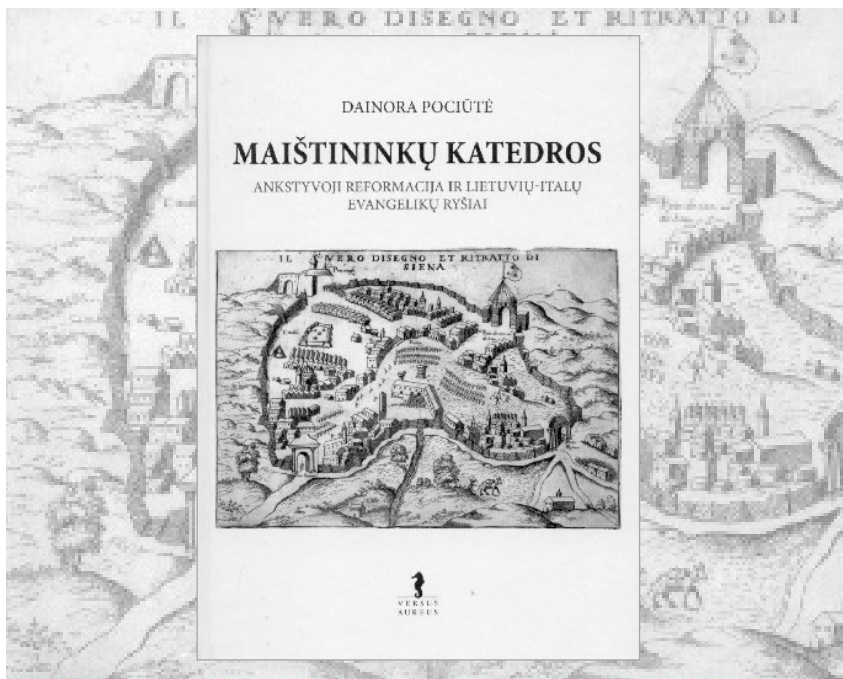
Tikrai nesirengiau specialiai oponuoti, ne vienoje vietoje I. Lukšaitė pasiremiu.

Tiesiog mūsų tyrinėjimo išeities pozicijos yra skirtingos – aš žiūriu iš labai arti, tyrinėju detales, bandau parodyti nuodugnai rekonstruotą procesą, imdama labai trumpą laikotarpį – reformacijos pačios ankstyvosios raidos dvidešimtmetį, o I. Lukšaitė yra linkusi apibendrinti, sudarinėti bendresnes schemas.

Remiantis tuo, kad anksčiausiai savo konfesinę doktriną Europoje suformavo liuteronizmas, nėra pagrįsta teigti, jog ankstyvasis reformacijos etapas Lietuvoje buvo liuteroniškas, paskui jis perėjo į kalvinizmą, kurį keitė kitos raidos kryptys. Savo veikale bandžiau parodyti, kad iki Radvilos Juodojo mirties 1565 m. LDK buvo ieškoma savos protestantizmo ar, tiksliau, evangelizmo (reformatoriai save įvardijo evangelikais) formos, aišku, pasiremiant ir Augsburgio (liuteronizmo) ir helvetų (kalvinizmo) konfesijos tradicija. Bet jie juk neprivalėjo priimti Vokietijoje ar Šveicarijoje išvirtinusių doktrinų.

Radvila Juodasis, būdamas stipri asmenybė, kūrė nepriklausomą Bažnyčią – tokią ją ir sukūrė. XVI a. antroje pusėje jau, žinoma, prasidėjo ryškesni konfesionalizacijos procesai, Bažnyčios ėmė apibrėžti savo ortodoksijų ribas, ir po Radvilos Juodojo mirties Lietuvos protestantizmas ėmė ryškiau save tapatinti su kalvinizmu.

„Maištininkų katedrose“ jūs detalai pateikiate faktus, vengdama vertinimų, komentarų. Tarkim, rašote apie Radvilos Juodojo

įkurtoje Brastos spaustuvėje leistas knygas, pažymėdama LDK evangeliškos bendruomenės įneštą indėlį į lenkų literatūrą.

Netikslu kalbėti apie indėlį į lenkų literatūrą – tai indėlis į Lietuvos literatūrą, tik parašytą lenkų kalba. Be reikalo mes atsisakome kalbėti apie lietuvių literatūrą, raštiją, jei knyga parašyta ne lietuviškai. Taip jau susiklostė, kad LDK buvo daugiakalbė valstybė, joje formavosi daugiakalbė rašytinė tradicija. Ankstyviausios rašytinės tradicijos buvo lotynų ir rusėnų, po to dar lenkų kalba, lietuviškosios tiesiog niekas nesukūrė, ji gyvavo tik šnekamojoje vartosenoje.

Savo knygoje ir noriu parodyti, kad Lietuva iki reformacijos nebuvo christianizuojama, ypač tai pasakytina apie lietuviškai kalbėjusius kaimų gyventojus – jie visai nežinojo, kas tai yra Biblija. Katalikų bažnyčia laikėsi pozicijos, kad Šventojo Rašto nereikia versti į nacionalines kalbas, nereikia leisti jo skaityti pasauliečiams, kad nekiltų erezijos – tai jau doktrininė Bažnyčios problema.

Reformacinis Radvilos Juodojo laikotarpis yra penkiolika jo gyvenimo metų. Jis buvo ne teologas, ne Bažnyčios žmogus, buvo politikas – kultūrinė veikla jam buvo, galima sakyti, šalutinė. Vis dėlto jis sugebėjo įkurti pirmąją spaustuvę Lietuvoje, suburti dideles žmonių

bendruomenes, pradėjusias kurti Bažnyčią, formuoti doktriną. Žmones jis kvietėsi iš įvairių šalių – Lenkijos, Italijos, Prancūzijos. Tai buvo daugiakalbė bendruomenė, tarpusavyje bendravusi lotynų kalba, bet vis dėlto kūrė LDK Evangelikų bažnyčią, t.y. jų manymu – tikrąją krikščionišką Bažnyčią.

Ar rašant „Maištininkų katedras“ teko nemažai pasėdėti bibliotekose ir archyvuose? Ir kalbų prisireikė – matyt, ne tik italų?

Šią monografiją rašiau pastaruosius penkerius šešerius metus. Esu labai laiminga, kad pavyko ją parašyti. Iš pradžių tik žinojau, kad rašysiu apie reformaciją, nebuvau nutarusi apsiriboti tokiu trumpu laikotarpiu. Kaip likimo dovana man buvo pažintis su Italija, pradėjau ten važinėti, tyrinėti tos šalies evangelizmo istoriją.

Keletą metų važinėjau į Italiją, daugiausia dirbau Toskanos regione, taip pat ir Šiaurės Italijos archyvuose. Mane suintrigavo toks netikėtas faktas, kad ir Italijoje būta stipraus evangelizmo judėjimo. Reformacijos tyrinėjimai čia neblogai išvystyti, dabar prieinami ir inkvizicijos archyvai, kurie prieš keletą dešimtmečių dar buvo uždaryti.

Išstudijavusi ankstyvuosius Italijos reformacijos tekstus ir to meto literatūrą apie reformaciją, supratau, iš kur „atsirado“ mūsų

Kulvietis, kaip susiformavo jo pažiūros. Užsikabinus už fakto, kad jis studijavo Italijoje, toliau viskas ėmė rutuliotis tarsi grandinė. Sienoje radau dokumentą, kad Kulvietis tikrai Sienos universitete 1540 m. apsigynė daktaro laipsnį, o šis miestas buvo vienas iš ryškiausių evangelizmo judėjimo centrų Toskanoje. Taigi Kulviečio intelektualinės brandos be Italijos konteksto negalėtume suprasti.

Ieškodama Kulviečio pėdsakų, dirbau ir Lenkijos, Belgijos (Liuvėno universiteto) archyvuose. Prieš tai Švedijoje esu studijavusi Upsalos universiteto archyvus, kuriuose nemažai ankstyvųjų LDK knygų, spausdintų Brastos spaustuvėje.

Tad baigiant mūsų pokalbį – kokius didžiuosius darbus dabar planuojate?

Nedrašu apie būsimus darbus kalbėti. Tik jau rašydamas knygą suprantu, kokia ji turi būti. Dabar domiuosi keliomis skirtingomis temomis, nežinau, kurios imsiuosi. Mane labai domina ir antitrinitorių polemika Lietuvoje. Tai būtų tarsi italų-lietuvių bendradarbiavimo temos tęsinys: daug antitrinitorizmą skelbusių italų buvo pabėgusių į Lietuvą ir iš Italijos, ir ištremtų iš Šveicarijos.

Tuo metu Europoje buvo du keisti „eretikų“ regionai – LDK ir Transilvanija, dabar priklausanti Rumunijai, o tada – Vengrijai. Pastarojoje – vienintelėje Europos šalyje – antitrinitorizmas buvo paskelbtas ketvirtąja valstybine religija, norėčiau nuvažiuoti patyrinėti Transilvanijos archyvus. Ir Lietuvoje iki XVII a. vidurio šis judėjimas egzistavo, suteikdamas daug įdomių impulsų – buvo išleista Biblija, kiti leidiniai. Tai pats „egzotiškiausias“ motyvas LDK konfesijų panoramoje.

Dar, žinoma, domiuosi Lietuvos evangelizmo istorija. Gilinuosi į „Knygą nobažnystės krikščioniškos“, kurios faksimilinis leidimas, mano parengtas, išėjo prieš keletą metų (vienintelis originalo egzempliorius yra Švedijoje). Reikėtų parengti kritinius šios knygos leidimus.

Mikalojus Radvila Juodasis ir LDK evangelikų bendruomenės susikūrimas

Nors Europos reformacijos centrai ir tikėjosi Žygimanto Augusto apsisprendimo, Lenkijos karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis niekada nesiryžo atvirai pereiti į protestantizmą. Pagrindiniu Lietuvos evangeliškos bažnytinės reformos vykdytoju Lietuvos valstybėje tapo jo patarėjas ir įtakingiausia karališkos aplinkos figūra Mikalojus Radvila Juodasis (1515 – 1565). Metais už pirmąjį Radvilų protestantą – brolių Joną Radvilą – vyresnis Juodasis tapo LDK protestantų bendruomenės ir Bažnyčios kūrėju bei aktyviu jos ankstyvosios ideologijos formuotoju. Vos daugiau nei dešimtmetį trukusi Radvilos Juodojo protestantiškoji veikla padėjo pamatus jau nebenutrūkstančiai savarakiškos Lietuvos religinės minties ir religinės kultūros plėtotės istorijai. Radvilos kultūrinės veiklos istorija rodo, jog kunigaikštis buvo pirmas ir vienintelis toks XVI a. LDK didikas, kuris asmeniškai dalyvavo formuojant evangelikų doktriną, bandė daryti įtaką Šveicarijos teologų nuostatoms. Jo dėka tarp Lietuvos ir Šveicarijos teologų radosi pirmasis religinis polilogas. Natūraliai išgyvendamas konfesinės tapatybės paieškas, Radvila Juodasis „nekeitė“ konfesijų, nebuvo ir „liuteronu“ ar „kalvinistu“ tikslia doktrinine šių konfesijų prasme. Europoje reformatų ortodoksija susiformavo tik po Radvilos Juodojo mirties, o LDK ortodoksinė reformatų literatūra ir doktrina stabilizavosi tik nuo XVI a. aštuntojo dešimtmečio.

Kaip ir daugumos reformacijos protestantų, Radvilos Juodojo atsivertimas buvo palaipsnis, bet gana greitai ir rezultatyviai realizavęsis procesas. Radvila Juodasis buvo pažįstamas su Kulviečiu, kuris Karaliaučiuje palankiai minėjo kunigaikštį. Kunigaikščio biografo Jozefo Jasnowskio spėjimu, būtent Kulvietis galėjo paskatinti Radvilos Juodojo konversiją, kuriai savo

ruožtu įtakos turėjo tiek paties Žygimanto Augusto domėjimasis protestantizmu, tiek galbūt ir brolio konversija. Juodasis, kaip ir brolis Jonas Radvila, nestudijavo universitetuose, tačiau du kartus lankėsi Vokietijoje, taip pat Austrijoje ir Prahėje. Jozefas Lukaševskis nurodė, kad Prahėje Juodasis susipažino su husitų šalininkais ir idėjomis. Tad savo kelią į konversiją Juodasis pradėjo dar broliui Jonui esant gyvam (iki 1551 m.). 1565 m. Hosijus laiške rašė apgailestaujęs, jog eretikas Radvila nemirė prieš penkiolika metų – taip mažiau būtų nukentėjusi Lenkija ir pusbrolio Radvilos Juodojo dvasia. Tad jau apie 1550 m. kunigaikštis galėjo būti žinomas kaip protestantizmo šalininkas. Tiesa, toks Hosijaus pareiškimas galėjo būti ir bendro pobūdžio, nes 1550 m. įvyko pirmasis reformatų sinodas Lenkijoje, Pinčuve, šiuos metus laikant oficialia reformatų bažnytinės organizacijos susikūrimo Lenkijoje pradžia. Tačiau šią aiškesnės konversijos pradžios datą patvirtina ir faktas, jog 1550 m. pabaigoje Juodasis ėmė planuoti Europoje jau išgarsėjusio Bažnyčios reformuotojo Jano Laskio, su kurio gimine palaikė senus ryšius, sugražinimą į Lenkiją.

Jau nuo 1550 m. Radvilos Juodojo aplinkoje buvo evangelikų.

Jo gydytoju dirbo Joachimas Zimmermannas, 1542 m. studijavęs Vitenbergo universitete, o 1549 m. liepą įgijęs laisvųjų menų magistro ir medicinos daktaro laipsnius, kaip ir Kulvietis, Sienos universitete. 1552 m. į Brastą Radvila Juodasis pasikvietė erezija Krokovoje apkaltintą kunigą Simoną Zacijų (Szymon z Proszowic, m. apie 1591 m.), netrukus tapusį pirmuoju Radvilos Juodojo Evangelikų bažnyčios Brastoje kunigu, o nuo 1555 m. – pirmuoju LDK Evangelikų bažnyčios superintendentu. Atviras konfrontavimas Bažnyčiai tuo metu dar buvo pavojingas. Radvila Juodasis turėjo žinoti ir išplitusią žinią apie galimą Kulviečio nunuodijimą dar 1545 m., šiam grįžus iš Karaliaučiaus ir vėl pradėjus atvirą protestantizmo skelbimą Vilniuje. Iki pat 1563 m., kada Vilniaus seime stačiatikiai bajorai gavo valdovo privilegiją kitiems krikščionims turėti vienodas teises su Romos katalikais, LDK evangelikai faktiškai neturėjo jokių teisinių apsaugos garantų, kurie dar buvo sutvirtinti 1568 m. Gardino seimo nutarimu, sulėgusiu visų kilmingųjų krikščionių teises. Kita vertus, po Barbaros Radvilaitės santuokos su karaliumi pripažinimo ir karūnacijos, dviejų svarbiausių pareigybių – kanclerio ir Vilniaus vaivados užėmimo, Radvila įgijo galią atvirai išpažinti nesuderinamą su oficialiąja doktrina tikėjimą.

Radvilos kultūrinės veiklos istorija rodo, jog kunigaikštis asmeniškai ir neformaliai nuo pat 1550 m. iki mirties domėjosi religiniais klausimais ir darė įtaką LDK evangelikų doktrinai. Juodasis, be abejo, nebuvo teologas, tačiau jo konversija buvo nuoširdi ir karšta, kaip rodo jo korespondencija su Vakarų protestantais – akivaizdžiai paremta bet kokios ortodoksijos apribojimų kritika ir nepriklausoma religine pozicija. Nėra teisinga ją traktuoti, kaip dažnai daroma, politinės naudos aspektu (tokios

naudos konversija iš tiesų jam neatnešė). Kunigaikščio kurtai LDK Evangelikų bažnyčiai ir pačioms Radvilos pažiūroms būdingas atvirumas bei heterodoksiškumas, natūraliai išgyventos konfesinės tapatybės paieškos, bet ne konfesijų keitimas. Nėra abejonės, kad Radvilą reikia laikyti konvertavusiu kartą, o ne tris kartus, ir žvelgti į jo konversiją bei išpažinimo formavimąsi kaip į procesą, kuriame nebuvo staigių ir radikalių lūžių.

Paliudytų žinių apie protestantiškų apeigų organizavimą Radvilos dvare Brastoje yra nuo 1553 metų. Pernelyg schematiškas pirmojo LDK reformacijos idėjų sklidimo etapo siejimas su liuteronizmu (kaip ir antrojo su kalvinizmu) nulėmė tai, jog ir Radvilos Juodojo pradėta kurti Bažnyčia bei pamaldos istoriografijoje vadinamos „liuteroniškomis“,

nurodant, kad netrukus jos virto „kalvinistiškomis“. Reformacijos istorikė Lukšaitė Radvilos dvarų pamaldų pobūdį įvardija skirtingai. Jos teigimu, „protestantiškas“ pamaldas Radvila Juodasis 1553 m. pradėjo Brastoje, netrukus, apie 1556–1557 m., vykusias pamaldas kunigaikščio dvare Vilniuje tyrinėtoja vadina „liuteroniškomis“, o jau nuo 1557 metų, Lukšaitės teigimu, Radvila „aiškiai pasuko į kalvinizmą“. Mūsų manymu, ankstyvosios Radvilos Bažnyčios pobūdžio skirstymas į liuteronišką ir kalvinistišką nėra tikslingas. Teisingesnis pirmasis istorikės apibūdinimas „protestantiškos pamaldos“ (pačių konvertavusių asmenų teigimu – „evangeliškos“ arba „krikščioniškos“), kuris turėtų būti taikomas ir Vilniaus pamaldų pradžiai nusakyti, tuo labiau, kad sykiu pripažįstama, jog ir 1556 m.

Vilniaus dvare „jau dirbo evangelikų – reformatų pamokslininkai“. Trejų metų laikotarpis tarp Brastos ir Vilniaus pamaldų nerodo kokio staigaus Radvilos pažiūrų kitimo, o tik doktrinos formavimo paieškas. 1553-1556-aisiais Juodasis nebuvo didesnis „liuteronas“ nei 1557-aisiais. Jis taip pat, kaip ir visa kuriama LDK Evangelikų bažnyčia, nebuvo priėmęs nei liuteroniškos, nei helvetų konfesijos. Ankstyvųjų Brastos ir Vilniaus pamaldų tikslas buvo ne atspindėti kokį nors „liuteronišką“ ar net „kalvinistišką“ tipą, bet pademonstruoti jų evangelikų reformą, atmetančią katalikiškąją sakramentų ir mišių aukos sampratą.

Sutrumpinta iš D.Pociūtės
„Maištininkų katedros:
ankstyvoji reformacija ir lietuvių

Mūsų parapijos pirmieji: ONA ATLAVINYTĖ

Į rankas pateko 1992 metų kalendaris „Kaimo metai“, kuriame net du straipsniai parašyti habil. mokslų daktarės Onos Atlavinytės. Pavardė biržietiška, perverčiau senuosius Vilniaus reformatų parapijos sąrašus, pirmąsias parapijiečių anketas. Radau Onos Atlavinytės ranka užpildytą anketą: gimė 1916 m. liepos 18 d. Klyvlende, JAV, mano ranka – mirė 1991 m. vasario 24 d. Vilniuje, palaidota Biržuose, Liepų kapinėse.

Ona Atlavinytė gimė Amerikoje, kur jos tėvai caro valdymo metais buvo išvykę užsidirbti. Grįžę Lietuvon, Mikalių kaime, Biržų raj., netoli Papilio pasistatė namus. Šeimoje dar augo dukra Stela iki šiol gyvenanti Biržuose. Jos sūnūs gyvena Vilniuje tetos Onos bute.

Ona Atlavinytė baigusi 1950 m.

Vilniaus pedagoginio instituto Gamtos fakultetą, 1950–1954 m. dirbo šio instituto Zoologijos katedroje laborante, asistente, 1956–1959 m. mokėsi aspirantūroje ir 1959 m. apgynė biologijos mokslų kandidato disertaciją tema „Oligochetų ekologija Lietuvos TSR dirvožemiuose“. Nuo 1991 m. iki mirties dirbo Ekologijos institute.

Ona Atlavinytė buvo neeilinė mokslininkė, viena pirmųjų Lietuvoje pradėjusi dirvožemio zoologinius tyrimus. Akademiko Pranciškaus Baltraus Šivickio (1882 – 1968) paskatinta, tyrinėjo, aprašė Lietuvos sliekus, vystė Lietuvoje sliekininkystės mokslą. Tyrinėjo klimatinį veiksnių ir dirvos savybių įtaką sliekams, jų paplitimui bei rūšiniai sudėčiai, tyrė jų įtaką žemės ūkio kultūrų derliui, dirvos agrotechninėms savybėms. Ji ryškiai prisidėjo prie kuriamos sliekų sistematikos, kuri tobulinama ir iki šių dienų. 1979 m. apgynė daktaro disertaciją „Sliekų ekologija ir jų reikšmė dirvožemio derlingumui Lietuvos TSR“.

1986 m. jai buvo paskirta Lietuvos valstybinė premija (su kt.) už

dirvožemio bestuburių gyvūnų ir mikromicetų kompleksų tyrimus.

O. Atlavinytė buvo kolektyvinių leidinių: „Žuvinto rezervatas“, „Pedabiolginė Lietuvos TSR tipinių pelkių charakteristika“, „Pabaltijo pajūrio zonos dirvožemio bestuburių fauna“, „Pesticidų poveikis pedobiontams ir biologiniam dirvožemio aktyvumui“ ir kt. viena autorių. Išleido tris knygas, išspausdino apie 140 straipsnių ir monografijų apie sliekų poveikį dirvožemio savybėms, augalų derliui, atliekų mineralizacijai. Jos darbais remiasi vėlesnieji tyrinėtojai. Vadovavo disertaciniams ir diplominiams darbams, skatino mokinių mokslinius tyrimus. 1990 metais prie Lietuvos hidrobiologų draugijos įkūrė Lietuvos lumbrikologų (sliekininkų) sekciją, vėliau išaugusią į Sliekų augintojų draugiją. Rūpinosi savo mokytojo prof. P. Šivickio atminimo įamžinimu, jo moksliniu palikimu, populiarino jo vardą ir darbus.

Tokia buvo mūsų parapijietė Ona Atlavinytė, minima tarp iškiliausių Lietuvos mokslininkų.

Dalija Gudliauskienė

Radviliečių debiutas Gatvės muzikos dienoje

Pirmasis gegužės šeštadienis Lietuvoje jau trečią kartą virsta didžiule muzikos mėgėjų švente. Šimtai profesionalių ir mėgėjų, didelių ir mažų, pavienių ir grupelėmis muzikantų suplūsta ne tik į sostinės, bet ir į kitų miestų gatves, žavėdami praeivius savo dainomis, šokiais ir kitais pasirodymais.

Pasiderinę balsus bei kitus instrumentus, Vokiečių gatvėje popiet rinkomės ir mes, radviliečiai. Spontaniškas sprendimas sudalyvauti kiek gąsdino, bet pamažu mūsų būrys didėjo. Miestas užžė, skambėjo, klegėjo – nejauku iš pradžių buvo, ir vietą nelengva išsirinkti, kai visi suoliukai nutūpti. Bet kuo daugiau savų rinkosi, tuo drąsiau darėsi – nutykoję laisvą suolą, savo pasirodymą pradėjome ir mes. Kas gitarą, kas būgnelį, kas dūdelę...

Pamažu mus apspito minia smalsuolių, susižavėjusių giesmėmis. Kaip smagu praeivių veiduose įžiebtį šypsenas! Fotografavusių, filmavusių, šokusių ir netgi kartu giedojusių netrūko. Magiškas

„kartumo“ (buvimo drauge – aut. past.) jausmas bylojo, kad giesmė vienija! Kaip paprasta kalbėti šia universaliausia pasaulyje kalba – muzika. Prie bendros nuotaikos, žinoma, prisidėjo ir fantastiškai saulėtas oras.

Visgi netoliese užgrojus „sunkiojo roko“ grupei su rėkiančia aparatūra, teko pasiieškoti kitos vietos. Dalis dainavusiųjų nubyrėjo, susižavėję klausytojai nenoriai išsiskirstė, tačiau būrelis ištikimiausių patraukė į Sirvydo skverą (jaunimo taip vadinamą „prancūzparkį“ šalia Prancūzijos ambasados - „V.r.ž.“ past.). Mažasis radvilietis Rokas nusprendė, kad gana čia veltui groti, reikia šiek tiek užsidirbti iš savo muzikinių gebėjimų. Praeiviai tai tikrai įvertino. Tuo tarpu mes toliau traukėme giesmes, aplink pritraukę ne ką mažesnę būrį klausytojų.

Smagiai prabėgo diena – visi liko labai patenkinti, kad nepabijojo giedoti gatvėje ir kitus tuo užkrėsti. Debiutas išties pavyko! Nereikia būti profesionalu, te-

reikia dainuoti iš meilės. Kitais metais tikimės sulaukti daugiau dainuojančių, juk giesmė, muzika – didžiulė vienijanti jėga.

Vilgailė Striužaitė

Palaiminta dainuoti

Nedaug yra dainininkų, kurie, perkopę per septyniasdešimt, tebeturi malonų, lygų balsą. Tokio balso savininkė yra Vilniaus reformatų choro „Giesmė“ choristė Dalia Pronskietytė praeito šimtmečio ketvirtame dešimtmety gimusi ir augusi Biržuose, prie poetų apdainuoto Širvėnos ežero, vaikščiojusi pagal Apaščios upę tais pačiais takeliais kaip poetas Vaidotas Spudus.

Dalia mėgsta pasakoti apie savo jaunystę. Prisiminimuose nuklysta į tuos laikus, kai Biržų piliakalnyje žydėjusios rožės augo kaip obelys - vienkamienės, kai pavasario vakarais nuostabiai kvėpėjo alyvos. Prisimena ponus, žaidusius piliakalnio kortuose lauko tenisą, ir biržiečių vaikus, pavyzdžiai palydinčius žvilgsniu kamuoliuko skrydį ir paslaugiai pasiruošusius paduoti kamuoliuką. Gražuolės ponios sėdėdavo pasidabinusios įmantriomis skrybėlaitėmis šimtamečių liepų (kurias neseniai iškirto, kaip nederančias piliai – tvirtovei) pavėsyje ir stebėdavo vyrus.

Dalios Mama buvo Biržų spaustuvės raidžių rinkėja ir leido mažąją Dalytę į Evangelikių moterų draugijos įsteigtą darželį. Pirmas viešas mažosios pasirodymas buvo per 1938 metų Kalėdų eglutę, kai, neturėdama dar ir penkerių, skambiu balseliu solo išvinguriavo „Tyliają naktį“. Padainavo tikrai įsimintinai, jei po kelerių metų jos tikybos mokytojas kun. Alek-

sandras Balčiauskas dešimtmetei į Atminimų albumėlį užrašė palinkėjimą: „Jei Tu, miela Dalyt, šiaja linkme nukreipsi savo gabumus ir energiją (pasireiškusius jau vaikų darželyje) tai tikrai Tu būsi... džiaugsmas ir paguoda savo tėveliams, visiems paliksi gražius atsiminimus...“. Palinkėjimas buvo pradėtas reformatoriaus, kurio 500 metų jubiliejų šiemet minime, Jono Kalvino žodžiais: „Kol gyvename šioje žemėje, tol turime mokytis ir daryti tai, ko Dievas iš mūsų reikalauja“.

Gyvenimas taip susiklostė, kad Dalia netapo profesionalia dainininke, tačiau visą gyvenimą dainuoja: mokyklos vakarėliuose, studijuodama Maskvoje, dirbdama Vyriausioje enciklopedijų redakcijoje. Atsikūrus Vilniaus ev. reformatų parapijai - nuo pirmų dienų chore. Turėdama puikią klausą gerai girdi visus balsus ir jai būna sunku šalia skardziabalsių, bet „nepataikančių į toną“, nesugebančių valdyti savo balso. Nemėgsta

dainuoti aukštų natų, džiaugiasi tais kompozitoriais, kurie rašo „patogias“ alto partijas.

Vaikystėje svajojusi ištekti už vyro kunigo (reformatų kunigai visi vedę), Dalia savo likimą sujungė su sielų gydytoju žymiu psichoterapeutu Aleksandru Alekseičiku, užaugino dukrą ir sūnų, deja, nė vienas kol kas nepanoro dainuoti.

Dalia priklauso Vilniaus reformatų bendruomenei, o Reformatų bažnyčia yra giedanti bažnyčia. Per pamaldas visa bendruomenė gieda pakankamai sudėtingas, ne iš karto įsimenamas giesmes, Giesmyne jų yra apie 390. Tad Dalia beveik kas sekmadienį eina į bažnyčią ne tik klausyti Dievo žodžio, bet ir „dvi-gubai melstis“ – giedoti, atiduoti Garbę Viešpačiui giesme, kaip buvo palinkėta prieš 70 metų: „tobulinti Viešpaties duotus gabumus“.

Tokia yra Vilniaus reformatų choro „Giesmė“ vyriausioji altė Dalia Pronskietytė.

Perspausdinta iš www.choras.lt

Žengiant Mesijo pėdomis: Izraelyje atidarytas „Jėzaus kelias“

40 mylių ilgio „Jėzaus kelias“ – dvasinė ir kultūrinė kelionė. Kelias prasideda Jėzaus gimtinėje – Nazarete.

Ką tik įrengta trasa veda per Galilėjos regiono miestus ir kaimus Izraelio šiaurėje. Šiose vietose Jėzus su savo mokiniais pradėjo tarnauti. Čia galima tarsi persikelti į Naujojo Testamento laikus.

Idėja įrengti šį nemokamą kelią kito Izraelio kelionių vadovui, svečių namų Nazarete savininkui

Maozui Inonui kartu su verslo partneriu amerikiečiu Davidu Landisu, kuris pasiekė neblogų rezultatų, vystydamas nuotykių turizmą. Verslo partneriai viliasi, kad ši trasa sudomins krikščionis piligrimus iš viso pasaulio ir pagyvins vietos ekonomiką.

„Jėzaus kelio“ įrengimas užtruko keletą metų, jis buvo koordinuojamas Izraelio turizmo priežiūros įstaigų ir buvo baigtas laiku – iki popiežiaus vizito it

tikėtino krikščionių turistų antplūdžio.

Parengė Dalia Janušaitienė pagal <http://abcnews.go.com/> Perspausdinta iš www.btz.lt

Vadovai ruošiasi vaikų vasaros stovyklai

Saulėtą balandžio 25 d., šeštadienį, pačiame sostinės centre, Vilniaus planetariume, įvyko neeilinis „Radvilai“ seminaras – pasiruošimas šių metų vaikų stovyklai.

Seminarą vedė mūsų mylimas svečias iš Vokietijos kunigas Dieter Gartmann, kuravo Vilgailė Striužaitė, šių metų stovyklos organizatorė, o palaikė, rėmė ir nuoširdžiai dalyvavo būrys potencialių vadovų ir pusvadovių, kurių net 25 suskaičiavome. Smagu buvo sulaukti Biržų jaunimo atstovų kartu su kunige Sigita, taip pat jaunų būsimų stovyklos savanorių, kuriems šis seminaras buvo pati darbo stovyklose pradžia. Ne ką mažiau džiugino ir patyrę radviliečiai, patys organizavę stovyklas ir norintys patirtimi pasidalinti su kitais.

Vėsi, didžiulė Planetariumo konferencijų salė netrukde šiltai seminaro dalyvių nuotaikai, pasaldintai rytinės kavos. Ne visi vieni kitus pažinojo, tačiau per pirmąją seminaro dalį – komandos formavimo užsiėmimus – ledai buvo pralaužti. Komandai dirbant kartu svarbu pažinoti vieniems kitus, pasitikėti vieni kitais, palaikyti ir motyvuoti. Kiekvienas esam nors ir maža, bet labai svarbi komandos dalis - taip apibendrinome nuotainingų užsiėmimų rezultatus. Juk ne taip lengva visus komandos narius pergabenti per popieriumi užklijuotas duris ar išsipainioti iš sukabintų rankų raizgalynės, jei kartu neieškosim geriausio sprendimo.

Antroji seminaro dalis – įdomi diskusija - visus privertė susimąstyti apie tai, ar mes, vadovai, esame pavyzdys vaikams? Kitiems aplinkiniams? Iš tiesų vidinė savikritika ne vieną privertė prisipažinti, kad nesame pavyzdys kitiems, nes ne visad elgiamės taip, kaip to norėtų Dievas, artimieji ir mes patys. Bet galiausiai visi sutikome, kad pavyzdžiu mes esame nuolatos,

nes visą laiką esame stebimi kitų ir turime priimti atsakomybę už tai. Vaikai stovykloje mus stebi ir vertina, todėl turime būti atsakingi už savo elgesį konkrečiuose veiksmuose. Mes – mažųjų pavyzdys.

Linksmoji seminaro dalis netruko ateiti – pietūs! Kiekvienas turėjo su draugu pasidalinti po picą - o kaip smagu tai daryti įkaintame saulės kieme! Gaila, kad po pietų dalis dalyvių nubyrėjo: kas į varžybas, kas į namus, kas iš nuobodulio vaduotis. Su pačiais ištikimiausiais toliau tęsėme seminarą – pradėjome trečiąją dalį. Iš pradžių ant didelio lapo surašėme savo palinkėjimus stovyklai – juos susėdę dar kartą prisiminsime ir prieš pat stovyklą, o dabar leiskime jiems brandintis. Paskui pasiskirstę grupelėmis sukome galvas, generavome idėjas šių metų stovyklai: kokie renginiai, užsiėmimai, akcentai turėtų stovyklą padaryti naudingą ir įdomią. Ne mažiau nei 20 įdomių naujovių nugulė į seminaro kuratorės sąrašą. Į tai bus atsižvelgta planuojant stovyklos programą ir kartu su visa šaunia komanda pasistengta įgyvendinti.

Paskutinė seminaro dalis suvirpino kiekvieno širdis – nagrinėjome Bibliją ir diskutavome apie tai, kaip vaikams pateikti stovyklos temą: „Dvasios vaisiai yra meilė“. Diskusijos atrama buvo visiems žinomas „Meilės himnas“ iš Pauliaus pirmojo laiško korintiečiams tryliktojo skyriaus. Kiek skirtingų pavidalų turi meilė? Kokios Biblijos istorijos tai geriausiai atskleistų vaikams? Tai dar atviri ir neužbaigti pamąstymai ir kiekvieno seminaro dalyvio namų darbas.

Seminarą baigėme puikia nuotaika: visiems patiko šis susitikimas, kurį toliau tęsėme jau mažiau formalioje aplinkoje – senamiesčio kaviniėje. O šio straipsniuko skaitytojams galiu drąsiai pranešti: šių metų vaikų stovyklai duota puiki pradžia, sužadinsi nemažai diskusijų, minčių bei pasiūlymų ir, žinoma, nestokojanti giesmių giesmelių...

Vilgailė Striužaitė,
šių metų vaikų stovyklos
organizatorė

Mes – mažųjų pavyzdys

Mūsų poetas, nenuorama tenoras Alfredas Naktinis

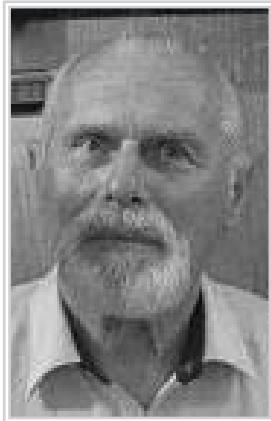
Mūsų parapijos senbuvis Alfredas Naktinis švenčia Jubiliejų!

Sveikindami Alfredą su 75-uoju gimtadieniu, norime apie Jubiliatą parašyti keletą šiltų žodžių.

Kitiems Jis parašo sveikinimo posmą ar šiaip kokių pamąstymų, kurie šauna į Jo neramią galvą per repeticiją, važiuojant autobusu ar einant gatve. Toks jau mūsų Alfredas - visur bėgantis, skubantis, visur norintis suspėti, visur dalyvauti. Jis yra Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos (LKRS), Lietuvos mokytojų literatų „Spindulio“ draugijos, Biržų literatų klubo „Versmė“ narys, lanko Trečiojo amžiaus universiteto (TAU) Literatūros fakulteto užsiėmimus, dalyvauja projekte „Socialinė integracija teatro ir muzikos pagalba mokantis Europos kalbų“. Be viso šito, dar kartu su broliu bosu Jonu lanko Vilniaus ev. reformatų choro „Giesmė“ repeticijas – tenorai visuose choruose yra deficitas, o griežtoji choro pirmininkė Gija primena: „Gėda reformatui nepalaikyti vienintelio Lietuvoje reformatų choro!“.

Alfredas labai mėgsta vaidybą. Dar būdamas moksleivis buvo savi-veiklos dalyvis, o studentaudamas filmavosi kino filmų masinėse scenose. Dabar šį savo pomėgį gali realizuoti kur kas dažniau ir įdomiau – filmavosi epizodiniuose vaidmenyse 29-iose Lietuvos ir užsienio juostose. Pastaruoju metu Alfredas yra kviečiamas į Operos ir baleto teatrą. Ne, ne dainuoti, o vaidinti! Mimanso artisto darbas irgi garbingas, be to, širdžiai labai malonus: bendrauja su solistais, baleto artistais, kartu su jais ke- liauja. Laimėjęs konkursą į „Žydę“ (gal dėl dailios barzdelės), vėliau buvo pakviestas į „Aną Kareniną“ – prie grakščios Jo figūros labai tiko karininko uniforma, po to sekė vaidmenys masinėse scenose „Salomėjoje“, „Pilėnuose“, „Madam Baterflai“.

Eilėraščius pradėjo rašyti dar mokyklos suole, o pastarąjį de- šimtmetį tiesiog „pasidavė“ lite- ratūrinei kūrybai. Parengė savo

eilėraščių rinkinius: „Gyvenimo ratai“ (1999 m., neišleistas ma- siniu tiražu), „Laikausi širdim“ (2004 m.), „Šalčio piešiniai balti“ (2005 m.).

Poeto talentą paveldėjęs iš Ma- mos Mekų giminės, perdavė savo vaikams: dukrai ir sūnui, taip pat rašantiems eilėraščius. 2003 m. Poezijos pavasario vakaronėje „Eilėraščiai per naktį“ kartu su jais buvo apdovanotas Rašytojų klubo prizų „Už šeimyninę dinastiją poezijoje“. Sudėliojant poezijos rinkinius, padeda žmona Gertrūda – Lietuvos kalbos instituto Leksiko-

grafijos centro vyresnioji mokslinė darbuotoja, rašanti ir redaguojanti žodynus. Ją Alfredas laiko savo geriausia drauge.

Dar reikėtų pasakyti, kad Alf- redo specialybė – fizikas, studijavo Vilniaus pedagoginio instituto Fizikos – matematikos fakultete, dirbo mokytoju, po to Kauno Politechnikos institute įgijo radijo inžinieriaus kvalifikaciją, neaki- vaizdiniu būdu baigė Visasąjunginį standartizacijos ir metrologijos institutą Maskvoje bei Lietuvos visuomeninį patentotyros institutą Vilniuje ir ilgą laiką, iki išėjimo į pensiją, dirbo inžinierinį darbą. Jaunystėje laktė motociklu, mėgo žiemos vakarus leisti čiuožkykleje ir Biržuose, ir Vilniuje, buvo užveisęs sodą, pastatęs namelį, mokėjo auginti braškes, virė skania žolelių arbatą.

Toks yra mūsų Alfredas – XX amžiaus 7–8 dešimtmečių refor- matų jaunimo atstovas!

Tų laikų draugai Danguolė,
Irena, Dalė, Romas

Sveikiname parapijiečius

DANUTĘ KREGŽDAITĘ,
80 metų Jubiliejų atšventusių balandžio 20 d.

OLGĄ LAPIENYTĘ,
95 metų Jubiliejų atšventusių balandžio 21 d.

ALFREDĄ NAKTINĮ,
75 metų Jubiliejų atšventusių gegužės 17 d.

*Linkime Jubiliatams stiprios sveikatos, puikios nuotaikos,
energijos, įgyvendinant naujus sumanymus,
bei visokeriopus Dievo palaimos!*

*Vilniaus ev. reformatų parapijos valdyba
ir seniūnų taryba*

I N F O R M A C I J A

■ **Balandžio 19 d.** Vilniaus ev. reformatų parapijos Seniūnų tarybos posėdyje buvo patvirtinti seniūnijose vykusių rinkimų rezultatai. Patvirtinta tokios sudėties Taryba: kun. Tomas Šernas, kun. Raimondas Stankevičius, Danguolė Juršienė, Donata Indriūnaitė, Marytė Trečiokaitė, Vida Cupreva, Dalia Pronskietytė, Olga Tamulėnaitė, Dalija Gudliauskienė, Austėja Nakienė, Kristina Šernaitė, Mantas Martišius. Parapijos Seniūnų tarybos pirmininke išrinkta Vida Cupreva, pavaduotoja Danguolė Juršienė. Į giesmių atrinkimo į naują Giesmyną komisiją pasiūlyta: Alina Baltrūnienė, Dalia Gerdvilienė, Kristina Šernaitė, Austėja Nakienė, Renata Bareikienė.

■ **Balandžio 27 d.** Mokytojų namų salėje įvyko Vilniaus ev. reformatų parapijos eilinė Sesija. Seniūnų tarybos pirmininke patvirtinta Vida Cupreva ir pavaduotoja Danguolė Juršienė. Delegatais į 2009 metų Sinodą Biržuose išrinkti Šarūnas Liekis, Danguolė Juršienė, kandidatais – Vida Cupeva, Kristina Šernaitė. Parapijos valdyba, kun. Tomui Šernui pasiūlius, buvo patvirtinta tokios sudėties: Evaldas Tamariūnas, Aurelija Arlauskienė, Irena Kalvanaitė – parapijos vargonininkė, Rita Skeberdienė – parapijos buhalterė.

■ **Gegužės 10 d.** Biržų ev. reformatų parapijos jaunimo ansamblis, vad. Jūratės Duderienės dalyvavo LEBMS rengtoje tradicinėje vaikų „Giesmių giesmelėje 2009“ Vanaguose. Šventė buvo skirta Vanagų bažnyčios pastatymo 100 metų jubiliejui bei visoms mamoms. Šioje bažnyčioje krikštyta ir konfirmuota (įžegnota) rašytoja Ieva Simonaitytė, o Vanagų kapinėse palaidoti rašytojos giminaičiai – jos kūrybinių prototipai.

■ **Gegužės 17 d.** Vilniaus ev. reformatų choras „Giesmė“ per pamaldas giedojo Juodkrantės Giesmių šventei parengtus kūrybinius, tame skaičiuje pirmą kartą Lietuvoje Jono Kalvino 500 metų

Jubiliejui kun. Greg'as Scheer'io iš Krikščioniškos reformatų Bažnyčios, JAV, sukurtą himną „Viešpaties tauta“ (People of the Lord).

■ **Birželio 6 d.** Juodkrantėje vyks tradicinė LEBMS organizuojama Giesmių šventė 2009. Vilniaus ev. reformatų choras „Giesmė“ kviečia norinčius prisijungti ir vykti kartu į šventę.

■ **Birželio 20 – 21 d.** Biržuose šaukiamas Lietuvos ERB *Unitas Lithuaniae* eilinis Sinodo suvažiavimas. Laukiama atvykstančio svečio – Pasaulinio Reformatų Bažnyčių Aljanso (WARC) generalinio sekretoriaus dr. kun. Setri Nyomi vizito. Pasaulinis Reformatų Bažnyčių Aljansas (WARC) kviečia visas jam priklausančias Bažnyčias pažymėti žymiausio reformatų teologo Jono Kalvino 500 Jubiliejų iškilmingomis pamaldomis 2009 m. liepos 10 d. – J. Kalvino gimimo

dieną ar artimiausią sekmadienį – liepos 12 d. ir ragina pasinaudoti knyga „Jono Kalvino palikimas“, kaip studijų medžiaga, skirta nagrinėti teologiškai pagrįstas Bažnyčios veikimo galimybes XXI amžiuje.

■ **2010 metais birželio mėn.** Grand Rapids, Mičiganas, JAV, įvyks dvių didžiausių pasaulinių evangelikų reformatų federacijų: Pasaulinio Reformatų Bažnyčių Aljanso (World Alliance of Reformed Churches, toliau – WARC) ir Reformatų Ekumeninės Tarybos (Reformed Ecumenical Council, toliau REC) jungtinis suvažiavimas. Jo metu numatyta sujungti WARC ir REC į vieną pasaulinę reformatų organizaciją: Pasaulinę Reformuotų Bažnyčių Bendriją (World Communion of Reformed Churches – WCRC). Daugiau informacijos apie susijungimą: www.reformedchurches.org.

Rugpjūčio 1 - 8 d. Nemunėlio Radviliškyje vyks tradicinė reformatų vaikų vasaros stovykla „Dvasios vaisiai yra meilė“.

Dėl anketų kreiptis:

Biržuose į kun. Sigitą, tel. 8-681-66661;
Vilniuje į Jurgą, tel. 8-687-90681;
Kaune į Eglę, tel. 8-699-19871.

Užpildytų anketų su dalyvio mokesčiu laukiama
iki birželio 15 d.

Stovyklos kelialapio kaina vienam dalyviui - 220 Lt.
Jei iš vienos šeimos vyksta 2 vaikai - 380 Lt (po 190 Lt),
jei 3 - 480 Lt (po 160 Lt).

Dėl platesnės informacijos kreipkitės į stovyklos organizatorę
Vilgailę Striužaitę, tel. 8-624-24340 bei el. paštu: vilgaile.striuzait@gmail.com

A.A.

*Nuoširdžiai užjaučiame parapijietį JONĄ MIZARĄ,
palaidojusį mylimą žmoną Janiną.
Prašome Viešpatį paguodos ir ramybės Jos artimiesiems.*

Vilniaus ev. reformatų parapijos Seniūnų taryba

Gausėja Lietuvos reformatų šeima

Laimingas žmogus, kurio pagalba - Jokūbo Dievas,
o viltis - Viešpats, Jo Dievas. / Psl.146, 5/

Sveikiname

*Balandžio 28 d.
Vilniaus parapija
pagausėjo dar vienu
berniuku:
JUSTUI IR ILONAI
VAITIEKŪNAMS
gimė sūnus Jokūbas.
Sveikiname jaunąją
šeimą ir linkime
visokeriopos Viešpaties
globos ir palaimos, telydi
Jus visus tris meilė ir
darna, džiaugsmas ir
susiklausymas!*

*Vilniaus ev. reformatų parapijos
Seniūnų taryba*

Prahoje gyvenančių diak.Gitanos
ir Eugenijaus Demčenkovų sūnūs:
Dominykas 1m. 10 mėn. ir Danie-
lius 3,5 mėn.

Dovydas Kristupas, Rūtos ir Gie-
driaus Vaitiekūnų sūnus, 4 mėn.

Gegužės 9 d. Vilniaus reformatų parapijos kun. Raimondas Stankevičius liuteronų bažnyčioje po jaunojo MANTO DAGILIO, kilusio iš Biržų, tikėjimo priesaikos reformatų išpažinime patvirtinimo sutuokė jį su GAILE RIMDŽIŪTE. Jaunuosius sveikino nedidelis artimų žmonių būrelis, vargonavo Vilniaus parapijos vargonininkė Irena Kalvanaitė, giedojo keli choro "Giesmė" solistai.

*Lietuvos reformatų
Bažnyčios vadovybė:*
Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios
Unitas Lithuaniae
Sinodo Konsistorijos

prezidentė

krt. dr. Renata Bareikienė

mob. 8 688 88 632

*Lietuvos reformatų
kunigų telefonai:*

Gen. superintendentas

kun. Rimas Mikalauskas

gyv. Biržuose

mob. 8 686 66 383,

Senjoras kun. emeritas Petras Čepas

gyv. Medeikiuose

tel. 8 450 58 577.

kun. dr. Kęstutis Daugirdas

(gyv. Vokietijoje)

kun. Tomas Šernas

gyv. Vilniuje, tel. 213 1810

mob. 8 687 56 846,

kun. Raimondas Stankevičius

gyv. Vilniuje

tel. 8 5 240 6595

mob. 8 655 43 678

kun. Sigita Švambarienė

gyv. Biržuose

mob. 8 681 66 661

diak. Gitana Gasiūnaitė

gyv. Prahoje

el. p. saules_miestas@yahoo.com

kun. Tomas Sakas

gyv. Kaune

mob. 8 656 45 016

Parapijos vadovybės telefonai:

Seniūnų tarybos pirmininkė

Vida Cupreva 236 3224 d.,

mob. 8 673 04 537,

pavadootoja Danguolė Juršienė

219 1109 d., 241 6981 n.,

mob. 8 612 20 402

Seniūnės:

Dalija Gudliauskienė

242 9118, mob. 8 685 74 951,

Donata Indriūnaitė

234 2824 n., mob. 8 616 31 089

Olga Tamulėnaitė

277 0314, mob. 8 613 60 242

Laiškus redakcijai galite rašyti

Laisvės pr. 55-10 LT-07190, Vilnius

Dalijai Gudliauskienei

El. paštas: dalija@mail.lt,

Parengė Dalija Gudliauskienė,

Korektorė Dalia Pronskietytė

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija

Tiražas 100 egz.